

GEÇEN HAFTADAN...

Yurtiçi Gelişmeler

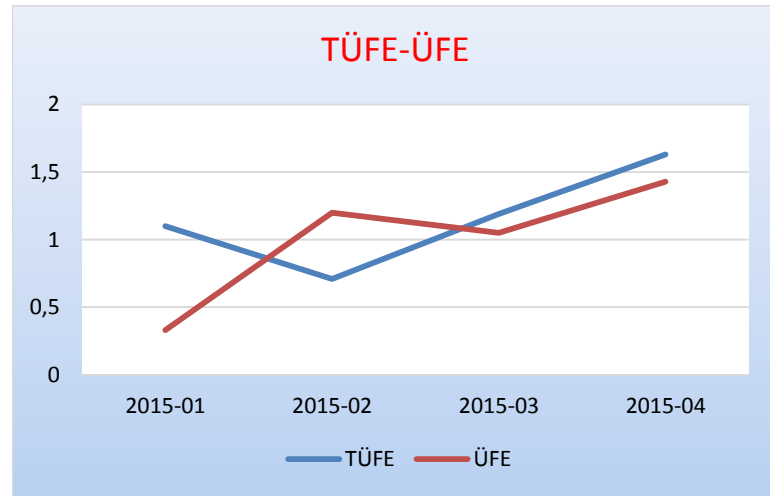
ÜFE ve TÜFE açıklandı

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %1,63, yurtiçi üretici fiyat endeksi ise aylık %1,43 arttı

TÜİK, nisan ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Buna göre, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Nisan ayında yüzde 1,63, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 1,43, arttı. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 7,91, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 4,80 olarak gerçekleşti.

Yılbaşından bu yana ortaya çıkan hızlı yükseliş eğilimi, enflasyonda Merkez Bankasının yeni yılsonu hedefinin (6.8) yeniden revize edilebileceğini gösteriyor.

Enflasyon üzerinde döviz kuru riski ile petrol fiyatlarındaki potansiyel hareketler ile yurtiçi siyasal belirsizlikler önemli etkenler...

Kaynak:TÜİK

Nisan ayı enflasyon rakamlarını değerlendiren Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Türkiye ekonomisinin yüzde 5,5'lik enflasyon hedefinden sapmayı gerektirecek bir durumda olmadığını belirterek, Merkez Bankasının enflasyon tahminini revize etmesini "acelecilik" olarak nitelendirdi. (NTV)

NTV'de soruları yanıtlayan Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli, enflasyondaki yükselişle ilgili, "Temel neden son aylarda kurdaki hareketlenme. Bir de gıda fiyatlarının yansımaları söz konusu. Ama bunlar geçici" dedi.

Sanayi Üretim Endeksi Açıklandı

Sanayi üretimi Mart ayında %2,2 ile beklenenden hızlı arttı

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretiminde Mart ayında yüzde 2,2 artış yaşandı. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi, Mart'ta geçen yılın aynı ayına göre % 4,7, bu yılın birinci çeyreğinde de %1,3 artış gösterdi. (TÜİK)

Sanayinin alt sektörlerine bakıldığında, 2015 yılı Mart ayında bir önceki aya göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %3,1 ve imalat sanayi sektörü endeksi %2,5 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi %0,1 azalma oldu.

Yıllık bazda ise madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %3,8, imalat sanayi sektörü endeksi %5,0, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi ise %3,0 artma yaşandı.

Merrill Lynch Raporu

Dünya çapında en büyük yatırım bankalarından biri olan Merrill Lynch Türkiye'nin Fed faiz artışı sonrası **kusursuz bir fırtına** ile karşılaşabileceği uyarısında bulundu. Raporla, Türk lirasının ülkenin makroekonomik görünümüne ciddi bir tehdit oluşturduğu ve bunun ve büyümeye ilişkin bir takım sorunları beraberinde getirebileceği uyarısı yer aldı. Liradaki satışların abartılı olmadığı belirtilirken, Dolar/TL kurunun bir politika hamlesini tetiklemeden önce 3 seviyesine çıkabileceği ifade edildi. (Bloomberg)

S&P Türkiye'nin Kredi Notunu Açıkladı

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's Türkiye'nin uzun vadeli yabancı para cinsi kredi notunu yatırım yapılabilir seviyenin bir kademe olan altı olan "BB+" olarak teyit ederken, not görünümünü de negatif olarak korudu.

S&P tarafından yapılan açıklamada, Türkiye'nin sırasıyla uzun ve kısa dönem yerel para birimi cinsinden kredi notunun "BBB/A-2"den "BBB-/A-3"e düşürüldüğü ve not görünümünün negatif olduğu belirtildi.

Açıklamada, Merkez bankasının operasyonel bağımsızlığına dair soru işaretlerinin Türkiye'nin yerel para birimi cinsinden notunun düşürülmesine yol açtığı belirtilerek, TL güvenilirliğindeki azalmayı da Merkez Bankasının kredibilitesine dair endişelere bağlandığı göze çarpmaktadır. (Reuters)

Yurtdışı Gelişmeler

ABD Dış Ticaret Dengesi & Fabrika Siparişleri

ABD'de dış ticaret açığı Mart ayında 6 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Bu durumda ithalatın rekor düzeyde artması ve Batı Yakası'ndaki ticari faaliyetlerin yeniden normale dönmesi etkili olduğu belirtiliyor.

Ticaret açığı Şubat'taki 35.44 milyar doların ardından Mart'ta %43,1 artarak 51.4 milyar dolar oldu. Bu 18 yılın en büyük artışı oldu.

ABD'de fabrika siparişleri Mart ayında %2,1 artış göstererek, beklentiyi aştı. Siparişler böylece 8 ayın en büyük yükselişini kaydetti. Mart ayı verisi ise %0,2 düşüşten %0,1'lik gerilemeye revize edildi. (Bloomberg)

Avro Bölgesi Üretici Fiyat Endeksi

Avro bölgesi üretici fiyat endeksi Mart ayında da artış gösterdi. Bu durum deflasyon tehlikesine dair avro bölgesindeki endişeleri azalttı. Mevsimsel etkilerden arındırılmış üretici fiyat endeksi aylık bazda %0,2 artarak beklentilere yakın bir seyir izlemiş oldu. Yıllık bazda Mart ayı üretici fiyat endeksinde ise %2,3 düşme yaşandı. (Investing)

Yunanistan İşsizlik Oranı

Yunanistan İstatistik Kurumu (ELSTAT) 2015 Şubat ayı mevsimsel etkilerden arındırılmış işsizlik verilerini %25,4 olarak belirledi. 2015 yılı Ocak (%25,6) ayına ve 2014 yılı Şubat ayına göre (%27,2) işsizlikte gerileme kaydedildiği belirlendi. Çalışan nüfusun 3.549.166 kişiye ulaştığı, Yunanistan'da işsizlerin sayısı ise 1.205.857 olarak hesaplandı.

Almanya Fabrika Siparişleri

Almanya'da fabrika siparişleri, iki aylık düşüşün ardından Mart ayında toparlanarak, Avrupa'nın en büyük ekonomisinin istikrarlı bir şekilde büyüyeceğini gösterdi. Almanya Ekonomi Bakanlığı'nın açıkladığı mevsimsellikten arındırılmış siparişler Şubat'taki %0,9'luk düşüşün ardından Mart'ta %0,9 artış gösterdi. (Bloomberg)

BU HAFTANIN EKONOMİK GÜNDEMİ

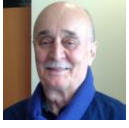
Bu hafta AB içerisinde İngiltere'deki seçimlerin sonuçları ve Yunanistan riski temel gündemi oluştururken, avro-dolar paritesinde ortaya çıkabilecek olası güçlü hareketler de dikkat çekici olabilir. Almanya ve Avro Bölgesine ait birinci çeyrek büyüme oranları da piyasalarda dikkatle izlenecektir.

Geçen hafta Çin ve ABD ekonomilerine ilişkin yavaşlama verileri bu hafta açıklanacak ABD konut satışlarındaki muhtemel artış ile toparlanma eğilimine girecektir. Fed'in fazi artırımı için "Eylül senaryosu" güç kazanmakla birlikte, Türkiye'nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan piyasalarda (emerging markets) yeni kur hareketleri gözlemlenebilir.

Yurtiçinde haftaya Merrill Lynch ve S&P'un Türkiye ekonomisi hakkındaki kırılganlık uyarılarının etkisiyle başlıyoruz. Kuş gribi salgınının ciddiyetini koruması, patates fiyatlarındaki volatilité ve genel olarak gıda fiyatlarındaki spekülasyonlar kendisine ekonomik gündem de yer bulacaktır.

Salı günü açıklanacak cari işlemler açığı ve Cuma günü açıklanacak şubat ayı işsizlik oranları bu haftanın yurtiçinde öne çıkan verileri olacak.

HAFTANIN YORUMU

Öğr.Gör. Raif Bakova
r.bakova@iku.edu.tr

Yabancı Yatırımlar ve İşsizlik

Yıllarca “yabancı sermaye” olarak adlandırılan yurt dışından gelen yatırımlarla ilgili 6224 sayılı ve 1954 tarihli yasa 2003 yılında değiştirildi. Yasa iki büyük değişimle yürürlüğe girdi. Yabancı yatırımcılara her türlü kolaylık yasalaştı ve kanun adı “Doğrudan Yabancı Yatırımlar” oldu. Ekonomide olumlu iklimin de etkisiyle her yıl bir milyar doları aşamayan yabancı yatırımlar 2003 yılında 1,7 milyar oldu ve 2007 yılında 22 milyar dolarla rekora ulaştı. Bu değer geçmiş yıllar toplamı kadardı. 2008 Küresel Kredi Krizi ve Euro krizinin etkisiyle 8 milyara gerileyen yabancıların yatırımlar son 4 yılda 16 – 12 milyar dolar dolayında gerçekleşiyor.

Son yılların yüzde 8–9'lara ulaşan yıllık büyümelerde etkili olan yabancı yatırımlarda geçen hafta da hareketlilik yaşandı. Bir gıda şirketi 1,6 milyar TL'ye Fransızlara ve bir pazarlama şirketi de 589 milyon dolara Almanlara satıldı. Reel sektöre yapılan söz konusu yatırımların yanı sıra da sermaye piyasalarında da olumlu gelişmeler yaşanıyor. Yaklaşık yüzde 62'si yabancıların elinde bulunan BİST'te geçen ay (Nisan 2015) yabancıların alımı 532 milyon dolar oldu.

Yabancı doğrudan yatırımlar alanında son günlerde Türkiye'ye yönelik ilgi çok güzel. Çünkü döviz ve para piyasalarımızın dengede olduğu söylenemez. Sürekli düşen TL'nin değeri ve yükselen dolar ile Euro hem pahalılık ve hem de enflasyon anlamına geliyor. Seçim havasından dolayı yaşanan belirsizlikler de yabancılar için önemli. Dolayısıyla bu ortamda doğrudan yabancı yatırımlar olumlu gelişmeler.

Ne var ki yabancı yatırımların finans piyasaları ve var olan şirketlerin el değiştirmesi olarak gerçekleşmesi yeni yatırım anlamına gelmiyor. O nedenle de işsizlik rakamı büyüyor. TÜİK rakamlarına göre Ocak 2015 işsizliği yüzde 11,3'e yükseldi ve işsizlik başvuruları da yüzde 28 arttı. Genç işsizler ise yüzde 20'lerde.

Yabancı yatırımlar güzel ama faaliyette olan şirketlerin satın alınması işsizliğe katkı sağlamıyor. Hele yeni teknoloji ile istihdamı olumsuz etkilemesi gündeme gelebilir. Büyümenin de iç tüketim, hizmetler sektörü ve inşaat kaynaklı olması nedeniyle ekonominin kırılğan noktalarını oluşturuyorlar.

Haftanın Veri Takvimi

11.05.2015	14:00	Merkez Bankası (BoE) Faiz Oranı Kararı – İngiltere
12.05.2015	10:00	Cari İşlemler Hesabı – Türkiye
13.05.2015	09:00	1. Çeyrek Büyüme Oranı – Almanya
13.05.2015	12:00	1. Çeyrek Büyüme Oranı – Avro Bölgesi
13.05.2015	15:30	Konut Satışları – ABD
15.05.2015	10:00	İşsizlik Oranı (Şubat) - Türkiye

Pariteler

	Fiyat	Önceki hafta fiyatı	Değ(%)
DOLAR/TL	2,6960	2,6990	-0,11 ▼
EURO/TL	3,0190	3,0200	-0,03 ▼
EUR/USD	1,1205	1,1021	1,67 ▲
USD/JPY	119,7620	120,1755	-0,34 ▼
GBP/USD	1,5456	1,5139	2,1 ▲
EUR/JPY	134,2710	134,6020	0,25 ▼
USD/CHF	0,9303	0,9325	-0,24 ▼

Hisse Senedi Piyasaları

	Seviye	Önceki hafta seviyesi	Değ(%)
BIST 100	84.060	83.947	0,13 ▲
BIST 30	102.722	102.387	0,33 ▲
	Seviye	Önceki hafta seviyesi	Değ(%)
S&P 500	2.116,10	2.108,29	0,37 ▲
Nikkei	19.379,19	19.531,63	-0,78 ▼
BOVESPA	57.149,33	56.229,38	1,64 ▲
Shanghai	3.478,52	3.478,52	-
CAC Paris	5.090,39	5.046,49	0,87 ▲

Emtia

	Fiyat	Önceki hafta fiyatı	Değ(%)
ALTIN ONS	1.188,36	1.178,47	0,84 ▲
HAM PETROL	59,41	59,20	0,35 ▲
BAKIR	95,85	95,85	-
BRENT	65,45	66,45	-1,5 ▼
GUMÜŞ	16,47	16,16	1,91 ▲

Ekonomik Görünüm Haftalık Ekonomi Bülteni, TC İstanbul Kültür Üniversitesi, İktisat Bölümü ve Ekonomik ve Finansal Araştırmalar Merkezi (EKOMER) tarafından hazırlanmaktadır. Bülteinde yer alan değerlendirmeler herhangi bir yatırım önerisi olmayıp görüş niteliğindedir.

Yayın Koordinatörü: Doç.Dr. Sinan Alçın

Editörler: Ar.Gör. Zehra Atik, Ar.Gör. Ady. Tuğba Aynacı

Yayın Kurulu: Prof.Dr. Durmuş Dünder, Prof.Dr. Zafer Tunca, Yrd.Doç.Dr. Mesut Eren, Yrd.Doç.Dr. Billur Güner, Öğr.Gör.Dr. Deniz Dereli, Öğr.Gör. Raif Bakova, Ar.Gör. Özgür Atılğan, Ar.Gör. Ady. Deniz Çolak, Ar.Gör. Ady. Nurdan Bozkurt Çakır, Nur Cin